

UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „GVT LT“ RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ (toliau – GVT / bendrovė) rizikų valdymo politika yra svarbi sudedamoji bendrovės veiklos dalis, padedanti įgyvendinti bendrovės strategiją. Ši politika reglamentuoja bendrovės rizikų valdymo sistemą, apibrėžia rizikų identifikavimo, vertinimo, valdymo tikslus, principus ir atsakomybes.

2. Rizikų valdymo tikslai:

2.1 išvengti, sumažinti, perleisti ar toleruoti iki priimtino lygio galimų grėsmių neigiamą įtaką strateginių tikslų pasiekimui;

2.2 laiku nustatyti ir pranešti apie galimas rizikas, kad būtų galima analizuoti ir rengti tinkamas atsako priemones, padedančias mažinti neigiamą poveikį bendrovės strateginių tikslų pasiekimui;

2.3 mažinti bendrovės veiklos jautrumą ir priklausomybę nuo galimų neigiamų ateities pokyčių ar įvykių, minimizuojant galimus kaštus ir nuostolius, susijusius su netikėtomis situacijomis, kurioms nebuvo pasirengta;

2.4 siekti, kad rizikų valdymas būtų integruota veiklos procesų dalis.

3. Išskiriamos 4 rizikų kategorijos (pagal priežasčių pobūdį):

3.1. **strateginė rizika** – rizika, susijusi su veiklos aplinkos esminiais pokyčiais ir bendrovės gebėjimu pasinaudoti šiais pokyčiais arba pasirengti jiems, norint pasiekti strategijoje nustatytų tikslų;

3.2. **finansinė rizika** – palūkanų normos, valiutos kurso, kredito, likvidumo ar kita rizika, kylanti iš bendrovės turimo finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų.

3.3. **veiklos rizika** – tikimybė patirti nuostolių, sutrikdyti veiklos tęstinumą dėl darbuotojų, sistemų, vidaus procesų arba dėl išorės įvykių poveikio;

3.4. **atitikties rizika** – galimi įvykiai ar aplinkybės, dėl kurių įmonės veikla gali neatitikti teisės aktų ar geriausios valdysenos praktikos reikalavimų ir dėl šios priežasties patirti žalą

II SKYRIUS RIZIKŲ VALDYMO PRINCIPAI

3.5. **Veiklos gerinimo principas**. Rizikų valdymo priemonės parenkamos taip, kad prisidėtų prie GVT veiklos gerinimo, strateginių tikslų ir rodiklių pasiekimo.

3.6. **Integralumo principas**. Rizikų valdymas yra integruotas į visus procesus ir yra kiekvieno darbuotojo kasdienės veiklos valdymo, kontrolės, planavimo bei pokyčių valdymo dalis. Jis vienodai veikia visuose struktūriniuose padaliniuose. Rizikų valdymas turi padėti bendrovės vadovybei priimti geriausius sprendimus įvertinant galimas alternatyvas ir jų pasekmes.

3.7. **Efektyvumo ir proporcingumo principas**. Rizikų valdymas yra efektyvus, valdymo priemonėms skiriamos lėšos paskirstomos racionaliai ir ekonomiškai pagrįstai, t. y. konkrečios rizikos valdymo kaina neviršija alternatyvių kaštų, kuriuos GVT patirtų nevaldydama tos rizikos.

3.8. **Skaidrumo principas.** Visa esminių rizikų valdymo informacija su numatomomis valdymo priemonėmis teikiama GVT direktoriui, kitoms suinteresuotosioms šalims (išorės auditoriui, padalinių vadovams, vidaus auditoriui, kitiems GVT darbuotojams, jeigu tai susiję su jų veikla).

3.9. **Savalaikiškumo principas.** Direktorius, padalinių vadovai ir kiti atsakingi darbuotojai laiku ir tinkamai informuojami bei įtraukiami į rizikų valdymo procesą, siekiant jo naudingumo.

3.10. **Informacijos patikimumo principas.** Rizikų valdymas paremtas patikimais duomenimis, stebėjimu, ekspertiniu vertinimu.

3.11. **Nuolatinio tobulinimo principas.** Rizikų identifikavimo, vertinimo, valdymo procesas yra nuolat tobulinamas.

III SKYRIUS RIZIKŲ VALDYMO PROCESAS

4. Rizikų valdymo procesą sudaro šie etapai:

4.1. **Rizikų valdymo koordinatoriaus paskyrimas.** Rizikų valdymo koordinatorių skiria bendrovės direktorius.

4.2. **Rizikų identifikavimas.** Tai reguliarus ir sistemingas procesas vertinant išorinę ir vidinę aplinką (kontekstą). Rizikų valdymo koordinatorius kartu su padalinių vadovais identifikuoja rizikos veiksnius, galinčius turėti arba turinčius įtakos bendrovėje vykstantiems procesams. Ne rečiau nei kartą per metus (paprastai, kiekvienų metų IV ketvirtį, jei nėra esminių prielaidų peržiūrėti rizikų registrą anksčiau) yra sudaromas rizikos veiksnų registras.

4.3. **Rizikų vertinimas.** Identifikuotos rizikos vertinamos pagal rizikos atsiradimo tikimybę ir poveikį. Bendrovės rizikų valdymo koordinatorius įvertina identifikuotas rizikas ir įtraukia pagrįstas rizikas į bendrovės rizikų registrą bei numato priemones rizikai valdyti. Jeigu keli bendrovės darbuotojai identifikavo tas pačias rizikas, rizikos nedubliuojamos (šalia rizikos nurodomi visi jas identifikavę darbuotojai).

4.4. **Rizikų reitingavimas.** Bendrovės rizikų valdymo koordinatorius apskaičiuoja identifikuotų rizikų reitingą (*Rizikos reitingas = tikimybė x pasekmė*) (pav.).

Pasekmė Tikimybė	Nereikšminga 1	Maža 2	Vidutinė 3	Didelė 4	Labai didelė 5
Labai tikėtina 5	Vidutinė rizika 5	Vidutinė rizika 10	Didelė rizika 15	Didelė rizika 20	Didelė rizika 25
Tikėtina 4	Žema rizika 4	Vidutinė rizika 8	Vidutinė rizika 12	Didelė rizika 16	Didelė rizika 20
Galima 3	Žema rizika 3	Vidutinė rizika 6	Vidutinė rizika 9	Vidutinė rizika 12	Didelė rizika 15
Reta 2	Žema rizika 2	Žema rizika 4	Vidutinė rizika 6	Vidutinė rizika 8	Vidutinė rizika 10
Mažai tikėtina 1	Žema rizika 1	Žema rizika 2	Žema rizika 3	Žema rizika 4	Vidutinė rizika 5

Pav. Rizikų reitingavimo lentelė

4.5. **Priimtinių rizikų nustatymas.** Tai rizikų valdymo etapas, kurio metu, atsižvelgiant į GVT veiklos, kurioje identifikuota rizika, pobūdį, strategiją, rizikos grupę, nustatoma, kokio lygio liekamoji rizika bendrovei gali būti priimtina. Bendrovės rizikų registre nurodomi konkretūs veiksmai, užtikrinantys rizikos pasireiškimo tikimybės bei poveikio minimizavimą ir / arba eliminavimą, priskiriami atsakingi asmenys, reikalingi ištekliai bei priemonių įgyvendinimo terminai.

4.6. **Rizikų valdymo priemonių planas.** Rizikų valdymo priemonių planas sudaromas išdėstant visas vertinimo proceso metu identifikuotas ir įvertintas rizikas, numatant rizikų valdymo priemones, paskirstant atsakomybes už priemonių įgyvendinimą. Rizikų valdymo priemonių planas yra pagrindinė rizikų valdymo ir komunikavimo priemonė.

4.7. **Stebėseną ir kontrolę.** Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo nuolatinė stebėseną ir periodinė kontrolė vienu metu apima rizikos valdymo priemonių plano įgyvendinimo priežiūrą ir rizikos vertinimo bei valdymo priemonių taikymo veiksmingumo užtikrinimą. Rizikos valdymo stebėseną atliekama periodiškai peržiūrint ir atnaujinant rizikos valdymo priemonių planus, kuriuose fiksuojami per ataskaitinį laikotarpį pasiekti rezultatai įgyvendinant rizikos valdymo priemones.

4.8. Sudarant rizikos veiksnių registrą yra nagrinėjami tokie **išorinės aplinkos** veiksniai:

4.8.1. politiniai: Lietuvos valstybinių institucijų sprendimų įtaka bendrovės veiklai, įskaitant ekonomikos reformas, mokesčių politiką, įstatymus, susijusius su verslo aplinkos keitimu, darbo apmokėjimu ir (ar) sauga ir kita;

4.8.2. ekonominiai: Lietuvos ir tarptautinės ekonomikos pokyčių įtaka bendrovės veiklai;

4.8.3. Socialiniai: darbo rinkos struktūros pokyčiai, darbuotojų trūkumas ir kaita, darbo užmokesčio spartus augimas;

4.8.4. technologiniai: įrangos gedimų, inovacijų ir technologinių pokyčių rinkoje bei kibernetinių išpuolių įtaka bendrovės veiklai;

4.8.5. teisiniai: teisės aktų, reglamentuojančių bendrovės veiklą, dažna kaita.

4.9. Sudarant rizikos veiksnių registrą yra nagrinėjami tokie vidinės aplinkos veiksniai: tinkamas veiklos procesų organizavimas ir vykdymas, darbui reikalingų resursų valdymas, veiklos stebėseną, analizė ir gerinimas, vidaus kontrolės užtikrinimas, personalo ir reikiamų kompetencijų valdymas, darbo kultūra ir sauga, korupcijos ir sukčiavimo prevencija, informacijos sauga ir kt.

4.10. Sudarant rizikos veiksnių registrą atsižvelgiama į strateginių tikslų bei stebėsenos rodiklių pasiekimo rezultatus, auditų ir kitų patikrinimų ataskaitose pateiktus pastebėjimus ir rekomendacijas, darbuotojų užregistruotus neatitikimus, rizikų valdymo priemonių plano ir korupcijos prevencijos programos priemonių planų įgyvendinimo ataskaitas bei kitus dokumentus, galinčius padėti identifikuoti rizikas.

IV SKYRIUS

RIZIKŲ VALDYMO PROCESO DALYVIŲ ATSAKOMYBĖS

5. Bendrovės rizikų valdymo procese dalyvauja:

5.1. **bendrovės direktorius**, kuris atsakingas už:

5.1.1. rizikų valdymo politikos tvirtinimą;

5.1.2. rizikų reitingavimo peržiūrą ne rečiau kaip vieną kartą per metus ir pasiūlymų teikimą dėl rizikų reitingavimo ir / arba naujų rizikų įtraukimo į bendrovės rizikų registrą;

5.1.3. didelių rizikų peržiūrėjimą ne rečiau kaip du kartus per metus;

5.1.4. rizikų valdymo plano aptarimų inicijavimą (įvykus reikšmingiems pokyčiams bendrovės veikloje);

5.1.5. darbuotojų skatinimą valdyti rizikas bendrovėje ir atvirą komunikavimą apie jas;

5.1.6. užduočių, susijusių su rizikų valdymu, delegavimą atsakingiems asmenims.

5.2. **bendrovės struktūrinių padalinių vadovai** atsakingi už:

5.2.1. rizikų identifikavimo svarbos skleidimą vadovaujame struktūriniame padalinyje;

5.2.2. vadovaujame struktūriniame padalinyje egzistuojančių rizikų identifikavimą, valdymą ir priežiūrą, aprūpinimą ištekliais rizikai valdyti;

5.2.3. užduočių, skirtų rizikoms eliminuoti ir / arba jų poveikiui sumažinti, vykdymą ir / ar delegavimą pavaldiems asmenims.

5.3. rizikų valdymo koordinatorius atsakingas už:

5.3.1. bendrovės rizikų registro tvarkymą: skelbia iš struktūrinių padalinių vadovų gautą informaciją apie identifikuotas rizikas, jų vertinimą ir reitingavimą, rizikų peržiūrėjimą, ar nėra dubliavimo bendrovės mastu, ir sugrupavimą registre pagal šioje Politikoje numatytą tvarką;

5.3.2. bendrovės rizikų registro atnaujinimą laiku: papildymą naujomis rizikomis, rizikų reitingo statuso sekimą;

5.3.3. bendrovės darbuotojų konsultavimą rizikų identifikavimo, vertinimo, reitingavimo ir informacijos atnaujinimo klausimais;

5.3.4. informacijos teikimą bendrovės vadovybei rizikų valdymo plano įgyvendinimo klausimais;

5.3.5. bendrovės darbuotojų skatinimą įvertinti galimas rizikas prieš priimant sprendimus;

5.3.6. rizikų identifikavimo ir vertinimo proceso tobulinimą ir koordinavimą.

5.4. bendrovės darbuotojai atsakingi už:

5.4.1. rizikų identifikavimą, vertinimą ir reitingavimą, jeigu egzistuoja bet kokia reali ar numanoma rizika, kuri turi / gali turėti neigiamos įtakos bendrovės strateginių tikslų įgyvendinimui, finansams, bendrovės reputacijai arba veiklos teisėtumui;

5.4.2. pasiūlymų teikimą realioms arba numanomoms rizikoms valdyti.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6. Politika tvirtinama ir keičiama bendrovės direktoriaus įsakymu
 7. Už Politikos įgyvendinimo kontrolę atsako bendrovės direktorius.
 8. Su Politika supažindinami visi bendrovės darbuotojai.
-